

การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายมนสวรรค์ สืบศรี

หัวหน้าฝ่ายงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น

การศึกษาคืออะไร ?

การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญ
งอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้
การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม
การสร้างสรรค์จรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ
การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม
สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(ม.๔/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาตลอดชีวิตคืออะไร ?

การศึกษาตลอดชีวิต หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจาก
การผสมผสานระหว่างการศึกษาระบบ
การศึกษานอกระบบ และการศึกษา
ตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(ม.๔/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

หลักการจัดการศึกษา

๑. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
๒. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
๓. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไป
อย่างต่อเนื่อง

(ม.๘/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การจัดการศึกษาของ อปท.

พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๕) การจัดการศึกษา

มาตรา ๑๗ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๖) การจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาของ อปท.

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔๑ อปท. มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ
ตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา ๔๒ ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม
ในการจัดการศึกษาของ อปท. และมีหน้าที่ในการประสานและ
ส่งเสริม อปท. ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและ
ได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณ
อุดหนุนการจัดการศึกษาของ อปท.

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการจัดการศึกษา

ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

รูปแบบการจัดการศึกษา

- ๑. การศึกษาในระบบ (Formal Education)**
- ๒. การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)**
- ๓. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)**

การศึกษาในระบบ (Formal Education)

เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา
หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล
ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(ม.๑๕/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาในระบบมี ๒ ระดับ

๑. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

(ม.๑๖/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา

(ม.๑๖/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน มี ๓ ระดับ ได้แก่

๑. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (๓-๖ ปี)
๒. การศึกษาระดับประถมศึกษา
๓. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

(ม.๑๖/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มี ๒ ระดับ

๑. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (๓ ปี)

๒. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (๓ ปี)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี ๒ ประเภท

๑. ประเภทสามัญศึกษา

๒. ประเภทอาชีวศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๑. การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา
๒. การศึกษาระดับปริญญา

(ม.๑๖/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

**การศึกษาภาคบังคับ หมายถึง
การศึกษาชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๘ ของ
การศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วย
การศึกษาแห่งชาติ**

(ม.๑๓)/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้อง มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคล แต่ละกลุ่ม

(ม.๑๕/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

(ม.๑๕/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การจัดการศึกษาปฐมวัย/ขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัด
ในสถานศึกษาดังนี้

๑. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อน
เกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
ของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถาน
พัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(ม.๑๘/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๕๒)

การจัดการศึกษาปฐมวัย/ขั้นพื้นฐาน

๒. โรงเรียน

ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนที่สังกัดพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น

๓. ศูนย์การเรียนรู้

ได้แก่ สถานที่เรียน ที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

(ม.๑๘/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การจัดการศึกษาทั้ง ๓ รูปแบบ เน้นอะไรบ้าง ?

๑. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการบริหารบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(ม.๒๓/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

การจัดการศึกษาทั้ง ๓ รูปแบบ เน้นอะไรบ้าง ?

๓. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
๔. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
๕. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

(ม.๒๓/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไร ?

๑. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
๒. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
๓. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(ม.๒๔/พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒)

จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไร ?

๔. จัดการเรียนรู้สอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และ มีความรอบรู้ทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
๖. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การจัดการศึกษาของ อปท.

จำแนกได้เป็น ๒ กรณี

อปท. จัดการศึกษาเอง

อปท. ร่วมกับหน่วยงานอื่นจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

- ๑) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับหน่วยงานอื่น เช่น
 - ให้การสนับสนุนทรัพยากร เช่น เงินอุดหนุน วัสดุ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง บุคลากร
 - ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

๒) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ อปท. เช่น

- การวางแผนพัฒนาการศึกษา
- การนำแผนพัฒนาการศึกษาไปปฏิบัติ
- การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา

รูปแบบการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของ อปท.

- การประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผน
- การแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา/
คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการศึกษา